

Dato: 14. februar 2014

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Naturerhvervsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København K

Danmarks
Naturfredningsforening

Masnedøgade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings høringsvar til det danske landdistriktsprogram 2014 – 2020, j. nr. 13-810-000064.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) takker hermed for muligheden for at indsende høringsvar på det danske landdistriktsprogram 2014 – 2020.

Der har været en tendens til at betragte landdistriktsprogrammet og de ordninger, der ligger i dette, som en nødvendig, men irriterende lillebror til den *rigtige* landbrugspolitik, som afspejler sig i Søjle 1, hvor langt de fleste midler også ligger.

Det betragter DN både som en forkert, men også en risikabel tankegang. Den fælleseuropæiske landbrugspolitik skal levere fælles goder for fælles penge. Ikke bare reduceres til en indkomstoverførsel til de, som har mest jord. Hvis dansk landbrug fortsat skal betyde noget for indkomst, beskæftigelse og eksport er det nytænkning, bæredygtighed og værdiskabelse, som skal være i centrum. Landdistriktsprogrammet sætter netop ind der, hvor denne nytænkning findes. Et godt eksempel er naturligvis økologisk jordbrug, som vi også er glade for, fortsat har så central en plads i landdistriktsprogrammet.

Helt overordnet er DN enig i, at programmet skal virke der, hvor det gør en forskel. Det vil sige der, hvor der enten ikke er mulighed for at støtte andre steder, hvor det allerede er en veletableret del af en udvikling eller der, hvor de relativt få midler, der, trods alt er tale om i landdistriktsprogrammet, betyder noget for et områdes udvikling.

Et eksempel kan være, at der gives støtte til udvikling af staldteknologi, der kommer både økologer og konventionelle til gavn, f.eks. med hensyn til dyrevelfærd. Men, at der ikke gives støtte til den enkelte landmand, der benytter sig af denne teknologi, da der i så fald kun vil være midler til ganske få bedrifter.

Natur og Landbrugskommissionens anbefalinger

Landdistriktsprogrammet skal, så vidt det overhovedet er muligt, støtte gennemførelse af Natur- og Landbrugskommissionens (NLK) anbefalinger. En stor del af de helt centrale anbefalinger, f.eks. en målrettet regulering af kvælstof og fosfor, etablering af naturnetværket, naturpleje som driftsgren, reduktion af landbrugets udledning af klimagasser og imødegåelse af klimaforandringerne bygger på synergi mellem de forskellige virkemidler. Derfor er det vigtigt, at landdistriktsprogrammet giver plads til tværgående indsatser og virkemidler, som har et bredt sigte. Desuden lægger DN vægt på, at midlerne primært ydes til de indsatser, hvor flere hensyn opfyldes på en gang.

Dette betyder også, at presset på at overføre midler fra Søjle 1 til Søjle 2 opretholdes. Det er helt centralt for de kommende års arbejde med gennemførelsen af NLK anbefalingerne, at Danmark lægger sig fast på så høj en grad af modulation, som den fælleseuropæiske landbrugspolitik tillader. Hele gennemførelsen af NLK-anbefalingerne står og falder med en betydelig modulation fra Søjle 1 til Søjle 2.

Jordfordeling

Vi ser det som en afgørende nyskabelse, at der under landdistriktsprogrammet nu er mulighed for at støtte etableringsprojekter, som vi især ser anvendt i form af jordfordelinger. Jordfordelinger er for os at se et afgørende værktøj for at gennemføre den stærkt nødvendige omfordeling af byrder og gevinster for landbruget, som er en naturlig følge af NLK's anbefalinger. Derfor skal jordfordeling tænkes ind i alle de prioriteter og foranstaltninger, som det overhovedet er muligt. Her falder det i øjnene, at jordfordeling ikke er tænkt ind som et virkemiddel under fokusområde 2. Den klassiske, arronderende jordfordeling er et velkendt, veldokumenteret og omkostningseffektivt virkemiddel til at forbedre dårligt arronderede landbrugsbedrífers konkurrenceevne. Dårlig arrondering er i dag et stort problem for fuldtidsbedrífterne, både de konventionelle og de økologiske, og det er derfor en stor mangel, at man ikke har tænkt jordfordeling ind i indsatserne under fokusområde 2. Dette skal også ses i sammenhæng med jordfordeling som virkemiddel til indsatserne under prioritet 4 og 5. For at jordfordelingen skal kunne fungere omkostningseffektivt, lægger DN vægt på, at man i landdistriktsprogrammet ikke udelukker sig fra at kunne bruge instrumentet overfor lodsejere, som ikke deltager frivilligt. Erfaring fra tidligere vådområdeprojekter viser, at hvis man alene bygger på frivillighed, vil det kun være et begrænset antal projekter der kan gennemføres. Derfor ser DN det som helt nødvendigt, at der, enten direkte gennem programmet, eller gennem en parallel national lovgivning, bliver mulighed for at kunne anvende tvangsforanstaltninger som f.eks. ekspropriation.

Naturnetværk

Et andet stort fokuspunkt for DN er, at der i landdistriktsprogrammet bliver skabt rammer for den begyndende gennemførelse af naturnetværket. Vi er helt opmærksomme på, at naturnetværket ikke direkte kan skrives ind i landdistriktsprogrammet, da det endnu ikke er vedtaget og ikke pt. har et direkte ophæng til EU' direktiver. Her vil vi pege på, at EU-landene har vedtaget et fælles mål om at stoppe tilbagegangen i den biologiske mangfoldighed senest i 2020. Her vil naturnetværket, for os at se, være afgørende for at nå dette mål. Vi vil derfor opfordre til, at økonomiske midler og indsatser ikke kun bliver begrænset til Natura-2000 områderne, således at der åbnes mulighed for, at der også kan anvendes midler afsat under forskellige indsatser uden for Natura-2000.

Konkrete bemærkninger

DN har fokuseret sin læsning af udkastet til landdistriktsprogrammet på spørgsmålet om jordfordeling, idet vi, som ovenfor beskrevet, betragter dette virkemiddel, som helt centralt. Vi henviser i øvrigt til høringsvaret fra Økologisk Landsforening for så vidt angår udviklingen af økologisk jordbrug og til Friluftsrådets hørings svar for så vidt angår skovrejsning, klimatilpasning og Ikke-produktionsfremmende investeringer for natur eller miljø.

I forhold til den foreliggende tekst, har DN følgende bemærkninger vedr. jordfordeling:

Side 78, fokusområde 2A: Her savnes artikel 18: Jordfordeling og statslig opkøb af projektjord, der kan sikre bedrífterne bedre arrondering

Side 79, fokusområde 4A: her savnes artikel 18: Jordfordeling og statslig opkøb af projektjord til at sikre etableringen af sammenhængende naturområder.

Side 81, fokusområde 4C: Her savnes artikel 18: Jordfordeling og statsligt opkøb af projektjord, som middel til permanent ekstensivering af landbrug i risiko-/prioritetsområder.

Side 83, fokusområde 5C: Her savnes artikel 18: Jordfordeling og statsligt opkøb af projektjord til at sikre permanent ekstensivering af organogene jorder.

Med venlig hilsen

Rikke Lundsgaard
Landbrugspolitisk medarbejder
23 20 30 07
rl@dn.dk